
Moždani udar - komplikacije - krajnji ishod rehabilitacije

Stroke- complications - the ultimate outcome of rehabilitation

Narcisa Vavra- Hadžiahmetović, Aldijana Kadić, Damir Čelik

Klinički Centar Univerziteta u Sarajevu

Uvod

Medicinske komplikacije su značajan problem u rehabilitaciji pacijenata sa moždanim udarom i mogu predstavljati moguću barijeru za optimalan oporavak pacijenta.

Cilj

Cilj ove studije je utvrditi vrste i učestalost medicinskih komplikacija, te njihov uticaj na proces oporavka u rehabilitaciji pacijenata sa moždanim udarom.

Metode i ispitanici

Sprovedena je retrospektivna studija koja je uključila 101 pacijenta sa primarnom dijagnozom moždanog udara, koji su hospitalizirani na Klinici za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju, Klinički Centar Univerziteta u Sarajevu. Kao izvor podataka korištene su istorije bolesti pacijenata. Analizirani su demografski podaci i karakteristike moždanog udara, postojeća medicinska stanja na prijemu, medicinske komplikacije koje su se razvile tokom rehabilitacije, dužina hospitalizacije i Barthel index na prijemu i otpustu.

Rezultati

Trideset i šet posto pacijenata su imali jednu ili više medicinskih komplikacija. Najčešće komplikacije su bile: urinarne infekcije (31,7%), konstipacija (8,9%), dijareja povezana sa *Clostridium difficile* (5,0%), pneumonija (3,0%), tromboembolija (1,0%), edem pluća (1,0%), hematohezijska (1,0%) i dekubitus (1,0%). Jedan pacijent je premješten na drugu kliniku zbog medicinskih komplikacija. Medicinske komplikacije su signifikantno povezane sa slijedećim faktorima koji su bili prisutni na prijemu: učestalo i bolno mokrenje (OR=9,13; 95%CI, 3,3 do

25,2; $P < 0,001$), plasiran urinarni kateter (OR=6,22; 95%CI, 2,4 do 16,3; $P < 0,001$), dvije ili više stolica dnevno (OR=15,45; 95%CI, 1,8 do 131,4; $P < 0,01$), srčana bolest (OR=4,21; 95%CI, 1,2 do 15,5; $P=0,022$), depresija (OR=12,12; 95%CI, 2,5 do 59,1; $P < 0,001$).

Rasprava/zaključak

Tokom rehabilitacije pacijenata sa moždanim udarom, medicinske komplikacije su se razvile kod jedne trećine pacijenata, a najčešća je bila urinarna infekcija.

Ključne riječi: Rehabilitacija, moždani udar, medicinske komplikacije